

կարելի չըլլայ ջրոյ տակէն նոյնը կառավարել, այս առարկութիւնն այլ եւս հիմն չունի, վասն զի շրջադէս (Périscop) անուն գործին՝ այս անպատեհութիւնը կը բառնայ: Ասիկա ծուռ դիրքով բազմաթիւ հայեիքներէ կազմուած՝ իւր առանցքին վրայ դարձող հեռադէտ մըն է՝ որ առարկայից պատկերները՝ մինչեւ հրամանատարին խուցը գտնուող մուկ սենեակը կը հասցընէ եւ զոր ջրոյ մակերեսութիւն վրայէն կարելի է ամէն կողմ՝ դարձնել, նաեւ երբ նաւը՝ ջրոյ երեսէն վար ըլլայ:

Այս նաւուն դէպ ի թշնամի զբաժանորները մտնելալը՝ վերջիններս չեն կրնար յառաջունընէ կուսնել, եթէ նաեւ իւր ուղղութիւնը գտնելու համար ջրոյ մակերեսային ելլէ՝ անմիջապէս դարձեալ կը սուզանի եւ կարելի չէ գուշակել թէ երկրորդ անգամ՝ ուր պիտի երեւայ իւր ռուբն արձակելու համար, զոր ջրոյ տակէն չի կրնար ընել: Հետեւաբար կարելի չէ բաւական ազդու կրակով մը զայն դիմադրելու պծարաստուիլ, այլ միայն թեթեւ հրազեններ (Մարսիի եւն տեսակէն) գործածել, որոնց գնդակներէն նաւուն գմէթը պողովատեսայ զրահով մը պաշտպանուած է ըստ բաւականի: Եթէ նաեւ նաւը խորախի՝ միշտ բաւական ժամանակ կը ձեռք անոր, իւր ռուբն թըշնամուցել վրայ արձակելու: Բաց ասոր շատ դիւրաւ եւ սիրով 200.000 առ տուաւելն 650.000 Փրանք արժողութեամբ փորրիկ ընդծովեայ ռմբանաւ մը (100—250 տակտաւազի տարողութեամբ) կը զոհուի՝ ահագին եւ բազմամարդ զրահաւորներ կործանելու համար:

Դաւական պաշտօնէութիւնն այնչափ գոհ ձեաց “Կիւստաւ Զէդէ,ի (այս է ռմբանախա անունը) յաջող փորձերէն՝ որ որոշուեցաւ այսպիսի ուժ ուրիշ ռմբանաւեր շինել ապա: Այսպէսով գաղղիական նաւատորմիլը՝ անգղիականին քառորդին չափ ըլլալովն հանդերձ՝ վերջնայն համար ոչ միայն հաւասար զօրութիւն կ'ունենայ այնուհետեւ՝ այլ նաեւ նոյնը կը գերազանցէ՝ վասն զի ոչ գիւրին եւ ոչ ալ հաճոյական է չտեսնուած թշնամոյ մը հետ պատերազմիլը: Եւ ո՞ գիտէ, արդեօք թիշ մ'ալ Լնդոնցիքը տակաւընելու եւ ի չափու պահելու համար չէ՞ որ՝ ռազմական այսպիսի կարեւոր գիւտի մը յաջողութիւնն ի լուր ամենացուն կը հաշակուի:

— Հոյանգայի Գրոնիքէն գաւառը՝ „L'agriculture moderne“ լրագրին հաղորդածին համեմատ՝ բաւական աստեղ է վեր փորձեր

կ'ըլլային գետնախնձորի անպէտ ու անյարգ տունկէն (ոչ թէ արմատէն) թուղթ շինելու: Գրոնիքէնի թղթահանութիւնը մեծ ծաղկման մէջ է, հոն նմանապէս առատօրէն կը մշակուի գետնախնձորը: Ամստերդամի խաղաղական հիւպատոսին տուած տեղեկութեանց համեմատ, այս փորձերս յաջողած են յուսացուածն իսկ գերազանցելով: Գործատէրները գետնախնձորի տնկին տակաւաշափը կը գնեն այժմ 5-60 Փրանկի: Արուեստի այս ճիւղը կրնայ մեծ արդիւնք ունենալ՝ եթէ մէկ կողմանէ գետնախնձորի մշակութիւնն աճի, եւ եթէ միւս կողմանէ գործատէրները մշակաց աւելի գոհացուցիչ գին մը վճարեն, որոնց համար այս տունկը միայն իրրաւը չըլին յարգ մ'ունի:

ՔՅՂԿՔԵՄԻՆ ՏԵՍՈՒՄԵՐԻՆ

Ղինձնա, 26. Յունուար, 1899:

Աւստրիոյ: Սակաւօրեայ տնտէղութենէ մ'ետքը գաւառական ժողովներն փակուեցան, որոնց փոխադէն ամսոյս 17ին Սոր-հրդարանը դարձեալ բացուեցաւ, սակայն կ'ըսուի թէ այս անգամ՝ ալ երկար կեանք պիտի չունենայ: Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ մէջ ներքին դաշնակցութիւնն (Ausgleich) անցեալ տարւոյ Դեկտ. 31ուս աւարտելով § 14ին ձեռք Սորին Ղեհ. Գայսեր առանձինն հրամանագրովը՝ նոյն դաշինքն ի զօրութեան կը մնայ տարի մ'ալ ամբողջ. սակայն Հունգարիա § 14 մը չունի, եւ հակակուսակցութիւնն ասկէ օգուտ քաղելով՝ շփոթութիւններ կը յարուցանէ: Բանֆիի հրաժարականը որչափ կ'երեւայ կը մերժենայ. ներքին տագնապը դեռ փառատելէն շատ չնոռու է:

Գաղղիոյ: Վերջերս Անգղիոյ եւ Գաղղիոյ մէջ ծագած՝ զգտութիւնը վերջնայն Փաշտոյայի խնդրոյն մէջ թողորովին ետ քաշուելովը խափանեցան. եւ թէեւ Անգղիացիք Գաղղիոյ Մադագասկարի վրայ դրած՝ առեւտրական կարգադրութիւններուն՝ իբրեւ վաճառականութեան մեծ արգելիք մը վրայ շատ տոգոհ աչքերով կը նային սակայն այս կողմանէ խաղա-

